

ЖИТТЯ ТА ТВОРЧІСТЬ МИРОСЛАВА СКОРИКА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Дослідження життя та діяльності українського композитора Мирослава Скорика.

Ключові слова: Мирослав Скорик, біографія, музика.

Abstract

A study of the life and work of Ukrainian composer Myroslav Skoryk

Key words: Myroslav Skoryk, biography, music.

Вступ

В музичній культурі 60-70-х років народжується унікальне явище, що отримало назву «нова фольклорна хвиля» або неофольклоризм. Основною передумовою його виникнення стало живе спілкування композиторів з виконавцями фольклору, осягнення своєрідності та глибини народного співу. Це був період творчих пошуків, загостреного інтересу до опанування композиторами нових способів творення художніх прийомів мистецького виразу своїх ідей та образів. Дуже важливою ознакою нового напрямку була його «відкритість», можливість індивідуально підійти до поєднання «нового і старого», розставити акценти, відповідно до конкретного задуму й стилю даного композитора. Яскравим представником нової фольклорної хвилі був Мирослав Скорик. Метою роботи дослідити життя та творчість композитора.

Результати дослідження

Народився композитор 13 липня 1938 року у Львові, його батьки отримали освіту у Віденському університеті, а бабуся була рідною сестрою всесвітньо відомої оперної співачки Соломії Крушельницької. Перше знайомство з музикою майбутній музикант отримав у сім'ї — батьки, не будучи професійними музикантами, музикували у родинному колі, батько грав на скрипці, мати — на фортепіано. До них часто Соломія Крушельницька. Вона й запримітила, що Мирослав володів абсолютним музичним слухом. Саме з її підказки в 1945 році батьки й віддали його до музичної школи у Львові.

У 1947 р. всю родину було репресовано більшовицьким режимом за несправедливим наклепом і вивезено до Анжеро-Судженська Кемеровської області. На засланні Мирослав продовжує свою освіту. Вчиться грати на фортепіано в учениці С.Рахманінова Валентини Канторової, навіть їздить на різні конкурси. Опанує також гру на скрипці під керівництвом батька своєї однокласниці Володимира Панасюка, і тоді вже виявляє нахил до композиції. Лише після смерті Й.Сталіна, 1955 року родині Скорика було дозволено повернутися до Львова[1].

У 1955–1960 роках студював у Львівській державній консерваторії ім. М. В. Лисенка під керівництвом професорів Станіслава Людкевича (теорія музики), Романа Сімовича та Адама Солтиса (композиція). Уже тоді почав творити фортепіанні композиції. Їх охоче включали до свого репертуару відомі українські й російські виконавці. Здобутки Мирослава Скорика помітив і високо оцінив композитор Дмитро Шостакович. Дипломною роботою молодого музиканта стала кантата «Весна» на слова І. Франка. По завершенні стажувався в аспірантурі при Московській консерваторії у класі Дмитра Кабалевського, завершивши навчання 1964 року з дисертаційним дослідженням на тему «Особливості ладу музики С. Прокоф'єва», отримав наукову ступінь кандидата мистецтвознавства.

З 1963 року М. Скорик починає працювати викладачем Львівської консерваторії на кафедрі теорії музики і композиції. Цього ж року вступає до Спілки композиторів України (був на той час наймолодшим членом цієї творчої організації). Особливу грань його творчості того періоду складають естрадні пісні, в яких він радикально оновлює традицію "радянської ліричної пісні" та вводить ритми рок-н-ролу і блюзу – "Не топчійте конвалій", "Зоряна ніч" та ін. У 1964 р. Скорик пише музику до одного з кращих фільмів режисера С. Параджанова, який за даними ЮНЕСКО, згодом увійшов у десятку

кращих фільмів всіх часів і народів, – "Тіні забутих предків" за повістю Михайла Коцюбинського. У середині шістдесятих років композитор звертається до жанру балету, створивши одноактний твір за віршем І. Франка "Каменярі". Але найбільшу популярність у його доробку здобув "Карпатський концерт" для оркестру (1973), який з успіхом виконувався в багатьох країнах Європи і Америки[2].

У 1968 р. М. Скорик переїжджає до Києва, обіймає там посаду викладача класу композиції в Київській державній консерваторії ім. П. Чайковського. Завдяки старанням композитора протягом сімдесятих – початку дев'яностих років побачили світло сцени українські опери "На русалчин Великдень" Миколи Леонтовича, "Купало" Анатолія Вахнянина, "Роксоляна" Дениса Січинського, а також "Юнацька симфонія" Миколи Лисенка, "Отче наш" Максима Березовського для камерного оркестру. Разом з тим продовжує писати музику для театру і кіно. З музики до фільму "Високий перевал" режисера В. Денисенка походить його знаменита "Мелодія", що стала своєрідною візитною карткою нової української музики. Класичні та романтичні традиції й ідеали отримують в інструментальних концертах М. Скорика – Першому та Другому фортепіанному концерті, Віолончельному концерті. Нова грань творчості розкривається в такому старовинному, вперше відродженому автором, жанрі, як партити. За один з цих творів – Концерт для віолончелі та симфонічного оркестру (1983) – композитор отримав почесну нагороду нашої держави – Державну премію України ім. Т. Шевченка (1987)[3].

У 1984 р. М. Скорик стає професором кафедри композиції Львівської консерваторії, рівночасно ще декілька років провадить клас композиції і в Київській консерваторії. У 1987 р. остаточно повертається до рідного Львова, очолює кафедру композиції у консерваторії та Львівську організацію Спілки композиторів України. Цей період дуже плідний у творчому зростанні митця. Вдруге він звертається до жанру балету, пише балет на тему "з родинної історії" "Соломія Крушельницька", що під назвою "Повернення Баттерфляй" був поставлений на сцені Львівського театру опери та балету ім. С. Крушельницької у 2006 р. Також пише цикл прелюдій і фуг для фортепіано, "Диптих" для камерного оркестру, два фортепіанних і чотири скрипкових концерти. Тривалий час працював у США, з 1996 — Австралії, пише твори на замовлення американських меценатів, наприклад, "Листок з альбому", Шосту партиту, яка також називається "Диптих" для камерного оркестру.

В кінці 1990-х повернувся в Україну. М. Скорик продовжує інтенсивно працювати як педагог композиції, завідувач кафедри композиції Львівської музичної академії ім. М. Лисенка, керівник камерного оркестру академії, для якого спеціально були написані деякі його твори. Паралельно провадить клас композиції і в Національній музичній академії України ім. П. Чайковського в Києві. Педагогічна діяльність Мирослава Скорика – ще один вагомий внесок в українську музичну культуру, адже у нього навчались композиції такі відомі митці, як Євген Станкович, Іван Карабиць, Освальдас Балакаускас, Анна Гаврилець, Віктор Теличко, Іван Небесний, Леся Горова та багато інших.

У 1999 р. він очолив Інститут музичної україністики та кафедру української музики Національної музичної академії України ім. П. Чайковського. В цьому ж році був обраний членом-кореспондентом Академії мистецтв України. З 2002 — художній керівник фестивалю «КиївМюзікФест». У 2005 — голова журі фестивалю «Червона рута», у 2006–2010 роках — співголова Національної спілки композиторів України. У квітні 2011 року був призначений художнім керівником Київської опери. М.Скорик — один з організаторів міжнародного музичного фестивалю «Контрасти», який щороку проходить у Львові. Попри дуже напружений життєвий ритм, композитор продовжує активні творчі пошуки. Оргкомітет загальнонаціональної програми „Людина року – 2003“, організованої суспільно-громадським фондом „Дзвони майбутнього“, назвав імена кращих українців за підсумками минулого року. Серед лауреатів – був відомий львівський композитор Мирослав Скорик, якого відзначено у номінації «Діяч мистецтва року». 2004 року Мирославу Скоріку присвоїли звання «Львів'янин року». Упродовж 2006—2010 років — співголова Національної спілки композиторів України. У квітні 2011 року призначений художнім керівником Київської опери, на цій посаді працював до 2016 року[4, 5].

Помер 1 червня 2020 року у Києві. 3 червня у столичному патріаршому соборі Воскресіння Христового УГКЦ відбулося прощання з видатним композитором. 4 червня 2020 року в Архікатедральному соборі Святого Юра у Львові також відбулося прощання. Похований 5 червня 2020 року на Личаківському кладовищі у Львові.

Висновки

Підводячи підсумки дослідження життя та творчості Мирослава Скорика, варто відзначити, що композитор зробив великий внесок в скарбницю української музики. Він не тільки створив новий напрямок в українській музиці, а й підняв її на новий рівень. Його внесок неоціненний, адже він зробив українську музику незабутньою на всі віки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Пензівятор В. Мирослав Скорик. Біографія [Електронний ресурс] / Володимир Пензівятор // Мирослав Скорик. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://sites.google.com/site/kompozitorlvivcom/home/biografia-mirolava-skorika>
2. Пилатюк О. Б. Мирослав Скорик у спілкуванні з виконавцями своїх творів (до 70-річчя від дня народження) – Режим доступу до ресурсу: http://prokofiev-academy.ru/images/pdf/musart_8-2008.pdf#page=43
3. Терещук Г. Композитор Мирослав Скорик. На його долю вплинула Соломія Крушельницька [Електронний ресурс] / Галина Терещук // Радіо Свобода. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/30648882.html>
4. Скорик Мирослав Михайлович) – Режим доступу до ресурсу: [Електронний ресурс] / <https://uk.wikipedia.org/wiki/Скорик>.
5. Скорик Мирослав Михайлович [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Skoryk

Семенець Марія Дмитрівна – студентка групи 2КН-19б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: mary16sem@gmail.com.

Науковий керівник: **Зінко Олена Василівна** – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net.

Semenets Maria Dmytrivna - student of group 2KN-19b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: mary16sem@gmail.com.

Supervisor: **Zinko Olena Vasylivna** - Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net.